

המחלקה המשפטית

ירושלים, ט"ו באב תשע"ז
7 באוגוסט 2017

לכבוד
מר אורן בן-שמעון
ראש תחום פיקוח ובקרה
רשות החשמל

בדואר אלקטרוני oren@pua.gov.il

שלום רב,

הנדון: מתן רישיון מותנה לייצור חשמל לחברת אתגל אשדוד בע"מ

סימוכין: פנייתך מיום 13.6.17; מכתבנו מיום 13.7.17

בהמשך לפנייתך ולמכתבנו שבסימוכין, הריני מתכבדת להשיבך כדלקמן:

1. ביום 13.6.17 פנתה רשות החשמל לממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") בבקשה ליעץ לרשות החשמל בעניין שיקולי תחרות ענפית בהקצאת רישיון מותנה לייצור חשמל,¹ לפי סעיף 12(א) לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות"). הייעוץ התבקש בנוגע להקצאת זכות רישיון מותנה לייצור חשמל בטכנולוגיה קונבנציונלית במחזור פתוח ("פיקר") בהספק של 186 מגה-וואט לחברת אתגל אשדוד בע"מ (להלן: "אתגל"), המצויה בבעלות חברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי").
2. אתגל היא בעלת רישיון קבוע לייצור חשמל בהיקף של 24 מגה-וואט, באמצעות מתקן ייצור חשמל במזוט הממוקם באשדוד. מתקן זה צפוי להיסגר בשנים הקרובות משיקולים של איכות הסביבה, ובמקומו מבקשת אתגל להקים מתקן לייצור חשמל באמצעות גז טבעי. אתגל החזיקה גם ברישיון ייצור מותנה להקמת מתקן ייצור חשמל באמצעות גז טבעי בהיקף של 120 מגה-וואט שפקע, ובמקומו היא מבקשת לקבל כעת את רישיון הייצור דלעיל.
3. ביום 13.7.17 הודיעה הממונה כי בהתאם לסעיף 12(א)(1) לחוק הריכוזיות, בכוונתה ליעץ לרשות החשמל בעניין הקצאת הזכות האמורה.

בחינת שיקולי התחרות הענפית

4. נכון לשנת 2017 פועלים בישראל מתקנים לייצור חשמל בהספק מותקן כולל של כ-17,300 מגה-וואט, כ-21% מתוכם מוחזקים בידי יצרנים פרטיים והיתר בידי חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "חברת החשמל").² עד לשנת 2020 (מועד ההפעלה הצפוי של המתקן) צפוי כושר

¹ זכויות אלו נמנות ב"רשימת הזכויות" מכוח החוק לקידום תחרות ולצמצום ריכוזיות, התשע"ד-2013 שפרסמה הרשות ביום 3.5.2017.

² הנתונים לקוחים מתוך פרקים 1.2 ו-1.3 בבסיס הנתונים להערכת רשות החשמל למצב משק החשמל 2016 (להלן: "הערכת מצב משק החשמל"), בכתובת <https://pua.gov.il/publications/documents/dbn2016.xlsx>.

הייצור הכולל במשק לעמוד על כ-22,800 מגה-וואט, כאשר מרבית הגידול צפוי לנבוע מגידול בייצור על-ידי השוק הפרטי הצפוי לספק כ-40% מהיקף ייצור החשמל.

5. בתיקון להחלטה 914 של רשות החשמל מיום 15.5.17,³ צומצמה מכסה נוספת למתקני ייצור חשמל חדשים בטכנולוגיה קונבנציונאלית מ-1,240 מגה וואט ל-1,100 מגה-וואט, ונקבע שעד 650 מגה-וואט מהמכסה יוקצו לתחנות במחזור פתוח ("פיקרים") והיתר למתקנים במחזור משולב (baseload). אתגל מתמודדת למעשה על המכסה של תחנות במחזור פתוח, שהקמתן אורכת כשנתיים מרגע הסגירה הפיננסית.

6. תחנות פיקריות משמשות כמענה לגיבוי המערכת בשיאי ביקוש ("פיקים"). יעילותן האנרגטית של תחנות פיקריות נמוכה יחסית, אך הן ניתנות להתנעה מהירה תוך דקות ספורות, להבדיל מהתנעה האורכת מספר שעות בתחנות הפועלות במחזור משולב, ובכך מספקות גיבוי חשוב למשק החשמל. נוכח הכניסה הגוברת של אנרגיות מתחדשות למערך הייצור⁴ והצורך בגמישות הפעלה רבה יותר, מוערך כי השימוש בפיקרים ילך ויגדל בשנים הבאות.

7. הרישיון המותנה שאתגל מבקשת לקבל הוא לתחנה המיועדת לפעול במתכונת "זמינות קבועה" לפי החלטה 914 של רשות החשמל, כך שתנאי וזמני הפעלתה ייקבעו וייצרכו באופן מלא על-ידי מנהל המערכת בחברת החשמל והיא לא תספק חשמל לצרכנים פרטיים במשק.⁵

8. כאמור, אתגל נשלטת על ידי שיכון ובינוי - אנרגיה מתחדשת בע"מ⁶ מקבוצת שיכון ובינוי. בין יתר תחומי הפעילות שלה, שיכון ובינוי פעילה גם בתחום ייצור החשמל נשוא ההקצאה המבוקשת. שיכון ובינוי היא בעלת שליטה (באמצעות 25.5%) בחברת פי אס פי השקעות בע"מ,⁷ שהיא בעלת רישיון מותנה לייצור חשמל באגירה שאובה בגלבע, בהיקף של 300 מגה-וואט.⁸ לשיכון ובינוי רישיונות נוספים בתחום: רישיון מותנה בהיקף של 138 מגה-וואט לתחנת כח תרמו-סולארית באשלים;⁹ ושני רישיונות למתקנים פוטו-וולטאים, בהיקפים של 120 מגה-וואט ו-18 מגה-וואט. כאמור לעיל אתגל עצמה היא בעלת רישיון קבוע לייצור חשמל בהיקף של 24 מגה-וואט הצפוי להיות מוחלף ברישיון המבוקש.

9. יחד עם רישיון הייצור המבוקש יגיע כושר ייצור החשמל של שיכון ובינוי בשנת 2020 לכ-760 מגה-וואט. כאמור לעיל, כושר ייצור של כלל היחידים צפוי לעמוד בשנה זו על כ-9,230 מגה-

³ החלטת רשות החשמל משיבה מס' 517 מיום 15.5.2017, בכתובת

https://pua.gov.il/decisions/documents/1156_6_517_150617.pdf

⁴ בעוד שנכון לשנת 2016 מסך כושר ייצור החשמל המותקן במשק התקבל מאנרגיה מתחדשת, הצפי הוא שעד שנת 2025 13% ממערך ייצור האנרגיה של מדינת ישראל יסופק ממקורות של אנרגיה מתחדשת ועד שנת 2030 17% מייצור החשמל יסופק ממקורות אלו. מתוך פרק 5.1 להערכת מצב משק החשמל, לעיל ה"ש 3, והחלטת ממשלה מספר 542 בעניין "הפחתת פליטות גזי חממה וייעול צריכת האנרגיה במשק" מיום 20.9.15, בכתובת

<http://www.pmo.gov.il/Secretary/GovDecisions/2015/Pages/dec542.aspx>

⁵ החלטת רשות החשמל משיבה מס' 517 מיום 15.5.2017, בכתובת

https://pua.gov.il/decisions/documents/1156_6_517_150617.pdf

⁶ אתגל נשלטת (100%) על ידי אתגל אנרגיה בע"מ הנשלטת (80% ללא בעלי שליטה נוספים) על ידי שיכון ובינוי - אנרגיה מתחדשת בע"מ.

⁷ השולטים הנוספים הם קרן InfraRed (49%) ואלקטרה בע"מ (25.5%).

⁸ מתקן הייצור צפוי להתחבר למערכת החשמל ביולי 2018.

⁹ תחנת הכח נמצאת בשלבי הקמה וחיבורה צפוי להתבצע במהלך 2018.

וואט, ממנו כ-4,890 מגה-וואט יחידות ייצור בטכנולוגיה תרמית (קוגנרציה וקונבנציונאלי). כלל כושר הייצור במשק הצפוי באותה שנה הוא כ-22,800 מגה וואט. בהיבט זה נראה כי הענקת הרישיון המבוקש איננה מגדילה באופן משמעותי את היקף פעילותה של שיכון ובינוי בתחום ייצור החשמל.¹⁰

10. נוסף, כי יצרניות חשמל פרטי נוספות פועלות כבר היום להקמת תחנות פיקריות, נוכח הצפי להגדלת המכסה לתחנות פיקריות בעתיד הקרוב בשל הצורך ההולך וגובר בתחנות אלו במשק החשמל. כניסות צפויות אלו, יפחיתו עוד מכוחם של השחקנים הקיימים כלפי מנהל המערכת.

סיכום והמלצה

11. הקצאת רישיון הייצור המבוקש לאתגל תגדיל את היקף כושר ייצור החשמל של אתגל ובכך תגדיל גם את היקף כושר ייצור החשמל המצוי בשליטתה של שיכון ובינוי, אשר לה, בשרשור, רישיונות נוספים לייצור חשמל. משכך, נדרשה הממונה לבחון את שיקולי התחרות הענפית טרם אישור הקצאת רישיון הייצור.

12. לאחר בחינת השוק הרלוונטי לבקשה, ולאור הגידול הצפוי בכושר ייצור החשמל במשק, הגיעה הממונה למסקנה כי אין מקום למנוע את מתן הרישיון המותנה לאתגל משיקולי תחרות ענפית.

אנו עומדים לרשותכם למתן הבהרות ככל שאלה תידרשנה.

בכבוד רב,
מעין מור, עו"ד
רשות הגבלים עסקיים

¹⁰ לשם ההשוואה, באותו מועד ICPower (באמצעות OPC), קבוצת אדלטק ודליה אנרגיות צפויות להחזיק בין 900-1,100 מגה-וואט בטכנולוגיות התרמיות כל אחת.